

సాహిత్య పరిషత్తు వారి

పరూషని

డైరెక్ట్ బి.వి.రామానందం

ప్రొడ్యూసర్స్
నాగపల్లి నారాయణమూర్తి & బి.వి.రామానందం

1946

వెల. 0-2-0.

డిప్టిల్యూటర్లు :-

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వములకు :

ఫేమస్ ఫిలిమ్ సర్క్యూట్
నెల్లూరు, బెజవాడ, గుంతగల్లు.

మైసూరు సంస్థానము :

యశోధరా ఫిలిమ్ కార్పొరేషన్.
మద్రాసు, బెంగుళూర్ సిటీ.

వికరాలకు :

ఆ న ం ద పి క్ష ర్ను

రాజమండ్రి.

నిర్మాతలు

నాగుమల్లి నారాయణమూర్తి, బి. వి. రామానందం

కథకుడు, డైరెక్టరు.

బి. వి. రామానందం

అసిస్టెంటు డైరెక్టరు కవి
యన్. గోపాలకృష్ణ తాండ్ర సుబ్రహ్మణ్యం.

పాటలు

వై. వెంకటేశ్వరరావు, సి. కాంతామణి, ఆదినారాయణ.

డాన్సు మాస్టర్

సి. కాంతామణి

మ్యూజిక్

కె. భుజంగరావు

సాండు

పద్మనాభం, B. సి. యం. రాజు.

ఆర్ట్ డైరెక్టర్

గోపాలకృష్ణ

ప్రాసెసింగు

బి. వి. మోడక్

★ వ రూ ది ని ★ No. _____

విభావం గ్రామము.

ప్రధాన కమిషనరులను విప్లవకారులను ఈ కేంద్రాలలోను, భార్యతోను శిష్యులతోను నివసించుచుండెను. మంత్రోపదేశములతోను ఆ పట్టణములోనికి వచ్చివాడని ప్రవరుడు తెలుసుకుని, తండ్రి యనుమతితో ఆయనకు ఆతిథి సత్కారిము చేసి సమస్త విధముల సంకల్ప ప్రసాదమును ఆపివేసివల్ల వానితోను సంపాదించి బోక సంచారము చేయుటకు బయలుదేరెను. ఆ కార్యమును ప్రయోగముచేసి అనేక పుణ్య స్థానముల సందర్శించెను.

మరియును ఆయన గుర్తులు వ్రాసి వ్రాసిన వానిని చూచి రాంగనము మోపించి యామెచే శిష్యులగు డయ్యెను.

మరియును నా దేవతచే సత్కరింపబడి ఆమెను వివాహమునకు యెట్లయినను వరూధిని తనవకము చేయమని ప్రేరేపించెను.

హిమవల్మీకియగు సుందరియగు ప్రవరుడు యింటకే మరలి పోవలయునను కోరికతో పైకెగిరిపోవుటకు ప్రయత్నించగా, పాదలేసము నొందవల్ల కరిగిపోగా విఫలుడయి దుఃఖభారముతో ఆక్కడనే తిరుగుచుండెను.

ఆచట ఒక వృద్ధావనములో వరూధిని చంద్రకాంత శిలావేదికపై గూర్చుండి నిలాసముగ తీరాగానము చేయుచుండుటగాంచి ప్రవరుడు తనదీనగాధను ఆమెకు తెలిపి తన నగరమార్గములూ పలువిధముల ప్రార్థించెను.

ప్రధాన కమిషనరులను వరూధిని వివాహము ప్రవరునియందు లగ్నమయ్యెను. ఆతః గవయ శిష్యుడయి సరసములాడ ముని లడెను. ప్రవరుని మనసంతయు యింటియందే యుండుటకలసి ఆమెను నిరాకరింపగా ఆమె మోహమును పట్టజాలక పల్లెపల్లెటి యాలింగనము చేయుకొనగా నతడు చచ్చిపోక పడినా ఉప్పుకాచువరించి, ఆగ్ని దేవుని ప్రార్థించి యా దేవుని ప్రభావమున గృహము జేరగతెను.

వరూధిని వాని ప్రేమను కలిగి పాపమున మరణముచేయుడు వరూధినినివారిం ఆనంద పూజ్యము లనుభవించ కొంతకాలమునకు ఆమె నుండుగిర్భణి యయ్యెను. అంతట నామాయ ప్రవరుడగు గంధర్వుడు అర్చనచేయుచున్న కడలిపోయెను. వరూధినిని చూచి పునెను. అతడు వెళ్లి శిష్యులయి ఆ ప్రదేశమునంటి కోయలకు రాజయ్యెను.

ఒక దినమున మనోరమయను గంధర్వు (స్త్రీ)ని ఒక రాక్షసుడు తిరుగుకొనవచ్చి పండ బొటాచి ఆతని భరమాన్ని ఆమెను ప్రేమించెను. ఆ స్త్రీ యా స్త్రీయను దగ్గరయిన రాక్షసుడును కొనబడు క్షణంబు, మనోరమ లుండును ప్రయోగించి ఆమెను స్త్రీయను కన్ను దివ్యముగా నానెంచెను. ఆ కన్ను పరుయమున నుండెని పాత్రుత్కరించి తన కూడ స్త్రీయని ప్రేమపూర్వకముగా పట్టెను. తనను స్త్రీయని ఆమెను పట్టులవారింబి ఆమెను దేవ దేవెను.

అంతట నామాయ ప్రవరుడు గంధర్వుడు పునెను కన్ను కారణము.

పద్యములు.

వగూధిని :

ఉ. ఇంకెలుకన్నులుండ తేకవ్యోరేషదేవ భూనుశంధ్ర ! నే
కాలేమివనియి హస్త జంబావ్ర వేపంబిడి పల్కరించులా
గింతియ గాక నీవెటుగవే నునువచ్చివే త్రోవవోచ్చి, నీ
కంతి భిసుంబులేకడుగ వెల్లిదమెళివె ; మాటరేటిలో !

ప్రవరాఖ్యుడు :

ఉ. అండజగము ! నీవోసగువట్టి సపర్యలు వా కునచ్చె ! నిం
దుంకగరాదు ; పోకలయూహకక ; నింటికి నిప్పడేను రా
కుండనొకండువచ్చి ఏటియెండువె ? భక్తియజాలు
సత్కీయా కాండము వీపునో చుకన వలయం కరుణింపు ఆమ్మగో.

వగూధిని :

కా. ఎందడెండుము కండలింబు రహితే, నేకాగ్రరేణ నిర్వృతిం
తెందుం వింభిగతి ప్రదీపకలికా శ్రీ దోపకండెంబు బో
కెందేనిండ్రియముల్ సుఖంబుగను, ఆయింపే పరబ్రహ్మ
మానందో బ్రహ్మయాటన్న ప్రామిరువు సంకర్షుట్టి మాకొంఘనా

ప్రవరాఖ్యుడు :

కా. ఈ పాండీత్యము నీగదక్క- పోవేయి నే నుండేము, కామికా
స్తోధ్యాయినావచించెదవు, మేలోవనవియో దగ్గము
కావేనోకొండల్యువంబు. సక నెలాక్కరమున, మోతు ల
జీవీ పధ్యాగమసూత్ర వంక్తి కనె మామీ నింపరాయాగము

వగూధిని :

ఉ. వెలివెట్టికే కాండములు బరాశరుబట్టి, నానకవ్యాకలితి తిప్పిజేసి
కులములో వచ్చెతక్కన అనొక్క- కింకెట్టి నీకొక మిటటకము
సనువుకాడే వేల్పునాగనాసముగానే నీకొంబు, నీ
స్వీకార్యములం నీకొక మొల బాల్కాకాగిట్టి కంఠానురాం

చే. వాణింజెన నీవారు త్వింబు భవనాన
విభవస్థలం భక్తుల నవసీయవలె
విభవస్థలం భక్తుల నవసీయవలె
నామననశ్రేణి లిండ్ల బందలు నారే!

ప్రవరాఖ్యానం :

4. రాజజిహ్వ వహో... తన... తుడవేని భంజ్యదాంబున
భ్యానోతుడవేసి. బందార భవదల గోనవేని ని
వ్యానోతుడవేసి. బందార భవదల గోనవేని ని
పత్నిగాంధో విధానో... నుంకకయమన్నోయంబున
విభవస్థలం భక్తుల నవసీయవలె

గొల్లవాడు—దాసిపల్ల :

వాసిపల్ల : చాల బదాయి, చాల బదాయి, చాలాబలేవోయి
చక్కనిచిప్పటి ప్రక్కనుడచ్చిన మక్కల కనబడునోయి
చుక్కలను ముక్కతనునోయి
గబుక్కల మనసు బారునోయి.

గొల్లవాడు : మక్కలమందే, ప్రక్కలెగుల మగవాడనుకానోయి
నేను మగవాడికి బడనోయి
నేను మగవాడికి మడుటమనోయి

వాసి : నీర్థులన్న బుద్ధులన. నీబుద్ధివాకు తెలుగునోయి

వాసి : నీర్థులన్న బుద్ధులన. నీబుద్ధివాకు తెలుగునోయి
నీర్థులన్న బుద్ధులన. నీబుద్ధివాకు తెలుగునోయి
నీర్థులన్న బుద్ధులన. నీబుద్ధివాకు తెలుగునోయి

వాసి : నీర్థులన్న బుద్ధులన. నీబుద్ధివాకు తెలుగునోయి
నీర్థులన్న బుద్ధులన. నీబుద్ధివాకు తెలుగునోయి
నీర్థులన్న బుద్ధులన. నీబుద్ధివాకు తెలుగునోయి

వాసి : నీర్థులన్న బుద్ధులన. నీబుద్ధివాకు తెలుగునోయి
నీర్థులన్న బుద్ధులన. నీబుద్ధివాకు తెలుగునోయి
నీర్థులన్న బుద్ధులన. నీబుద్ధివాకు తెలుగునోయి

మనోధాని—లలికతలు :

1. లలికత : మనోధాని పరివళ మొలక
మనోధాని పరివళ మొలక

2 చెలి " అపరాధం మేగయ్య, వికసాబజ్జ వీమా గమా
8 చెలి " నోయగ నాట్యము నాగువీకా

ముగ్గురు చెలి: నోయగ నో యా...
అనరాగమము జగతి
మనోలయముగా, ప్రకృతి పరివరితములు
ఆనందాత్మకము లాయెనే,

వయాధిని: ప్రకృతి మే ప్రకృతీ, అనరాగమము మే జగతి
మనోలయముగా, ప్రకృతి పరివరితములు
ఆనందాత్మకము లాయెనే.

చెలిక తెలు: ప్రకృతి మే ప్రకృతీ, అనరాగమము మే జగతి
మనోలయముగా, ప్రకృతి పరివరితములు
ఆనందాత్మకము లాయెనే.

యాధిని: ప్రకృతి మే ప్రకృతీ, అనరాగమము మే జగతి
మనోలయముగా, ప్రకృతి పరివరితములు
ఆనందాత్మకము లాయెనే.

చెలులు: ప్రకృతి మే ప్రకృతీ, అనరాగమము మే జగతి
మనోలయముగా, ప్రకృతి పరివరితములు
ఆనందాత్మకము లాయెనే.

వనదేవత: ప్రకృతి మే ప్రకృతీ, అనరాగమము మే జగతి
మనోలయముగా, ప్రకృతి పరివరితములు
ఆనందాత్మకము లాయెనే.

వనరుడు:

ప్రకృతి మే ప్రకృతీ, అనరాగమము మే జగతి
మనోలయముగా, ప్రకృతి పరివరితములు
ఆనందాత్మకము లాయెనే.

ప్రకృతి మే ప్రకృతీ, అనరాగమము మే జగతి
మనోలయముగా, ప్రకృతి పరివరితములు
ఆనందాత్మకము లాయెనే.

గంధను కెచ్చినచోలు

ఇదె పగవేంతుని పాద్యులవలచి

పడినోయి పాడిన చోలు

ఇదె శివశ్యేష్టుడు స్వామితులవలచి

జననమునందిన చోలు

మేనకపగలకు నిలయం

శచిదశేంద్రుల క్రీడాగంఠం

అలయమునందే పాద్యులు

మొనెడియో - హిమగనీ ||

పవరుకు :

అకటా యికిమిగితియో, నాచారి గానగితి నా

ఇంటున్న నా నారలకెటులో

ఇంటదేవి నా శీవితమెటులో

అందిన కుసుల నడుమలలోనకు

వివక్షణ కచ్చిలని నానాములేక

హిమగనీ హిమ - మంగళ గాయో

పరియే మనగా పూర్ణమిశేక

వనూధిని :

నూరకే లోకెలా క్రేమగీతము నింపునా

అగిసంబా పులకించి తొనకమునెంబా

అచ్చియింపునా

నయి మనలకెచో బిగితియెటులో

నాకే కేటాంబో కేటియొచ్చి పూల

క్రేమంబికికాళా ప్రయోజనము

బుకీ పాట :

అనువు :

కృష్ణుని పేరు కచ్చిందా

అనువు :

కాశీకాండ - పాద్యులు

అనువు :

- 2 శిష్యుడు : చచ్చింది
 గురువు : అయితే చప్పచెట్టు
- 2 శిష్యుడు : చెట్టులా కిక్కిరిస్తోంది
 కాయబాల గ్రహాభ్యాంగ
 శిల్పదంబి జరాశ్రుశాఖ
 గురువు : ఆ పిమ్మట నీవు
- 3 శిష్యుడు : ఆ ఆ ఆ ఆ ఆ ఆ ఆ ఆ
 గురువు : ఛీ..... నీవు
- 4 శిష్యుడు : అప్రవంగానితస్యాహుత్కిత్యా యేమసంప్రీతిః
 శశిరేఖ :

ప్రణయ బీవికథగ్న - వీణా ని నాచమిక
 వీనులకు నినిపించునా - ప్రణయినీ
 మానసికవ్యధ నాశ్రువా.....
 మధురా ధరము కవిత
 మృదుల గీతిము చెలకె

అనురాగపుంగళమై - మనసు కలవరమండె
 త్యాగమే ప్రేమమా - ప్రేమమే త్యాగమా
 ప్రేమా - ప్రేమా - ప్రేమా

వరకాధిని :

వీరితి నీవిరహోన్మివ్యధ సహింపబాలురునో
 భరింప బాలురునో - మా || వీరితి ||

నార్యయమా - మన్మథా || నార్యయమా ||

వరహిణుల నేధంచుట || వరహిణుల ||

అవివీరి వరుడకాటనే || అవివీరి ||

కివుడొనర్చె భక్తిమూగ || కివుడొనర్చె ||

చందనమా - ఆ ఆ ఆ చాలిలేదా || చందనమా ||

కళంకమువ్విది - కాకరాదా || కళంకము ||

గురునిభార్యను నూడు క్షారా || గురుని భార్య ||

|| పరిచోసము ||

పరిచోసము చాలింపరా
వీరితి నీ విరహాగ్నివృద్ధి సహింపజాలుదునో
భరింప జాలుదునో.

వరూధిని - ప్రవరులు :

|| నా ప్రేమ ||

వరూధిని : నా ప్రేమసఖా యిటురావో
ఓ మధురగాయకా, చినిపింపుమా
(ప్రణయగీతి

|| ఓ మధుర ||

|| నాదు గీతము ||

ప్రవరుడు : నాదు గీతము, నీదిమది నే
కలయనేమో ప్రేమ
అ అ అ అ అ అ
కలయనోమో ప్రేమ
అ అ అ అ అ అ

వరూధిని : నీ ఆమరప్రేమ బలముతో నా ప్రేమపు డాయెల మాపుమా
నీ ఆమరప్రేమ బలముతో నా ప్రేమపుటాయెల మాపుమా
ఊగేటి ఊయల పైననే వివారించుచు గగనము చేరెది
అ తారా చంద్రుల గాంచినేతరలి వచ్చును ప్రియారేమా

|| నీ ఆమర ||

ప్రవరుడు : ఊపిన ఊయెల నా ప్రేమనో

వరూధిని : నా ప్రేమ ప్రేమపు తీపిమాపులే

ప్రవరుడు : ఊపిన ఊయెల నా ప్రేమనో

వరూధిని : నా ప్రేమ ప్రేమపు తీపిమాపులే

|| వినుల ||

ప్రవ ; వినుల సాగరి మావలకలదె - ప్రణయ కేళిచూచు

వరూ : రావాతోడై పోవుదమోయా

వరూ - ప్రవ : రావాతోడై పోవుదమోయా
ప్రణయతీవిత నాక నడపుమా
ప్రణయతీవిత నాక నడపుమా

ప్రవ : రోయిల పాపే తోడు

వరూ : మానమాపే తోడు

ప్రవ : రోయిల పాపే తోడు

వరూ :

వరూ - (వపరులు: చందనామే నోడు
వీటిపాటే వ్రాసాటా - తనకిమేచాయీ
వీటిపాటే వ్రాసాటా - తనకిమేచాయీ
జీవితమే చాయీ జీవితమే చాయీ ॥

వనదేవత :

ఈ నిరాళా, పడరా భువిమనరా
నీకటిచనరా - వెలుగేరాదా
అశబూనరా - అరటమెలర
ఈ నిరాళవిడరా భువిమనరా
కాలమురానిదే - కలుగదు సౌఖ్యము
కలకవీడరా
కన్యమతొలగా కవ్వము నిడురా
కామితార్థవై కనెను జయమిక
కామితార్థవై కనెను జయమిక

॥ఈ నిరాళా॥
॥నీకటి॥
॥అశబూన॥

కొయిలవాణ్ణు :

ఓ ఓ అ అ అ అ
ఓ ఓ ఒ ఒ ఓ ఓ ఓ ఓ

॥ఈ నిరాళా॥

దొర స్వహోచీ - రాజే స్వహోచి
దొర స్వహోచీ -
జ్జ జ్జ లంటా ఆడంజీ
జ్జ జ్జ లంటా పాడంజీ
మన వెలు మరునక పాడంజీ
జ్జ జ్జ జ్జ జ్జ

॥నో స్వహోచి॥

భారతదేశం

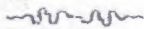
॥తేజీ లంటా॥

భారతదేశం - పాడిచింటిలూ
సంపదలన్నీ - స్వలం గుంట్లై
దేశమంతటా - మన
దేశమంతటా - నీతిని నిలిపే
దొరజైవా నీవేరా - వెలుజైవా నీవేరా
భారతదేశం - పాడిచింటిలూ
సంపదలన్నీ - స్వలం గుంట్లై
దేశమంతటా - మన దేశమంతటా నీతిని నిలిపే
దొరజైవా నీవేరా - వెలుజైవా నీవేరా
దోచే స్వహోచీ - రాజే స్వహోచీ

॥నో స్వహోచి॥

ఆనందా వికృష్ణు నాఁ

తారా గణం

వరూధిని

శ్రీమతి దాసరి తిలకం

శశి రేఖ

శ్రీమతి సి. కాంతామణి

హరిణి

రాఘవ కుమారి

దాసీ పిల్ల

శేషమాంబ

తిలోత్తమ

అరుణాదేవి

మనోరమ

దాసరి కోటిరత్నం

వన దేవత

ప్రవరుడు

యస్. వి. ఆర్. రావు. B. Sc

సిద్ధుడు

రావులపర్తి

బ్రహ్మమిత్రుడు

కుంపట్ల

యిందీవరాక్షుడు

ఏ. వి. సుబ్బాపురావు

మణిమంతుడు

మన్ మోహన్

బొండు

కొండూరి విశ్వనాథం

అలసాని పెద్దన్న

ప్రవరాఖ్యుని తండ్రి

కె. వి రామయ్య

గొల్లవాడు

శేషగిరి

1 కోయవాడు

2 కోయవాడు

ఆర్. సత్యనారాయణ

రాక్షసుడు

వెంకట కృష్ణయ్య

బేబీ సుగుణ, బేబీ సత్యనారాయణ,

గాదె సుబ్బనారాయణ, వై. వ.